

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Františka Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Františka Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
Za pol leta 12.—
Za tri mesece 6.—
Za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev. Zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin. Oglasi, zalivali, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin.

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljna vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev. Oglase sprejema inšeratalni oddelček „Edinosti“. Naročnike in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšeratalni oddelček se nahajata v ulici Sv. Františka Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.657

Tedenski pregled.

nam je prinesel prošli teden vendar pomembno izpremembo v naši tostranski državni upravi: **rekonstrukcija vlade.** Dosedanji minister za notranje stvari, finančni in trgovinski minister so se umaknili novim močem. V sedanji brezpartamentarni dobi take izpremembe sicer ne udarjajo toliko v oči, vendar pa je pobudil splošno pozornost mož, ki je st. pil na mesto dosedanjega ministra za notranje stvari, barona Heinolda, namreč bivši tržaški namestnik princ Hohenlohe-Schillingfürst.

Princ Hohenlohe je zapustil tržaško namestništvo kot žrtve svojih avstrijsko državno misel utrjujočih protirenjokskih odredov tedaj, ko je zunanja politika grofa Berchtolda še snubila tistega „zaveznika“, ki danes s tisočermi granatami danzadnem posipa naše najlepše pokrajine. Njegova vrnitev v politično službo in to na mesto, ki naj daje smer naši notranji politiki, se mora pač smatrati za zmago njegovih avstrijsko-mednarodno pravičnih demokratičnih nazorov, katerim bi bili želeli zmage že odnekad. Da bi bil s to izpremembo v kaki zvezi poset neniškega cesarja na Dunaju, smatramo za izključeno, pač pa smatramo rekonstrukcijo kabineta v zgoraj označenem pogledu za tisto že zdavnaj napovedano izpremembo smeri v naši notranji politiki, ki so si jo avstrijski narodi s svojo enako vrednostjo in enako poštvalnostjo ter zvestostjo do države prisluzili v svoji krvi na bojišču.

Zborovanje inozemskih parlamentov vsaj v svojem začetku niso prinesla pričakovanih senzacij. Romunski prestolni govor je poudarjal le skrb za obrambo lastnih interesov, izogibajoč se celo poudarjanja nevtalnosti. Pač pa je priporočal parlamentu potrebščine armade. Kake so te potrebščine, še ne vemo danes, in najbrž tudi ne izvemo, kakor nismo izvedeli iz tega prestolnega govora, kako so odnošaji Romunske napram ostalim državam.

Italijanski parlament v prvi seji tudi ni nudil tiste slike, kakor bi je bilo pričakovati po vestih, ki so prošle dni prihajale iz Italije preko luganske kovačnice resničnih in neresničnih poročil iz Italije, trdeč, da čakajo vlado najhujši časi. Socialisti so sicer odgovarjali na klice „Ev-viva il re“ s klici „Ev-viva la repubblica“, hujšega pa ni bilo, in če smemo verjeti dobljenim poročilom, je govoru ministra za zunanje stvari, Sonnina, sledilo dolgotrajno odobravanje. Glede sodelovanja Italije na Balkanu se je izrazil Sonnino zelo previdno, objubil Srbom preskrbovanje in oborožbo, a končno vendarle tudi dostavil, da „navzočnost laških zastav onstran Adrije istotako pripomore k udeležitvi tradicionalne politike Italije glede Albanije“. Da vsi dosedanjí neuspehi na fronti niso izpremenili nazorov laške vlade, je razvidno iz Sonninove izjave, da je „Italija trdno odločena, da nadaljuje vojno za vsako ceno in za vsako večjo žrtve, dokler se ne udeležijo naša sakrosanktna narodna stremjenja in se ne dosežejo oni splošni pogoji naše neodvisnosti, sigurnosti in vzajemnega spoštovanja narodov, ki edini morejo tvoriti podlogo trajnega mira in predstavljajo ekzistenčni vzrok pogodbe, ki veže nas in naše zaveznike“.

Italijani niso uspeli tudi zadnje dni pred otvoritvijo parlamenta na fronti vkljub največjim naporom in žrtvam, vkljub temu pa napoveduje vlada, da bo slejkoprej vztrajala na svojem dosedanjem stališču. Torej tudi nadaljna ofenziva na fronti, nadaljni napori, nadaljne žrtve tu in morda tudi na Balkanu, kjer položaj, ko so Srbi skoraj popolnoma izrinjeni s srbskega ozemlja ter sta zavzeta že celo Prizren in Bitoli in se vrše boji na črnogorskem ozemlju, postaja čim dalje tem nevarnejši tudi za entente čete, ker se Grška nikakor neče odločiti za jasen končni odgovor na ponovne zahteve četverozaveze glede kretanja njenih čet na grškem ozemlju. Položaj na Vzhodu se za četverozavezo poslabša sploh od dne do dne bolj, kajti tudi Turčija se očividno okrepija in

turška zmaga nad Angleži na iraški fronti je gotovo prvi znak tega iz balkanskih zmag centralnih vlasti izvirajočega okrepitja. Kakor je videti, ni obrodilo niti Denys - Cochino niti Kitchenierjevo potovanje na Vzhod zaželenih sadov, in zelo verjetno je, da se je kronski svet, ki se je vršil 3. t. m. v Londonu in ki se ga je udeležil tudi angleški vrhovni poveljnik maršal French, kar najresneje bavil z vprašanjem, ali naj se opusti ali nadaljuje balkanska akcija, in to tembolj, ker baje Italija v svoji samogolnosti zahteva naravnost nemogočo odškodnino za svoje sodelovanje. Ententa bi si bila tedaj pač lahko vzela za svarilen zgled našo monarhijo, ko je snubila — Italijo!

Z ruskih bojišč in zapadne fronte tudi prošli teden ni bilo pomembnejših poročil in tako moremo zaključiti svoj tedenski pregled z radostnim zadovoljenjem, da smo narodi naše monarhije po šestnajstih mesecih krute vojne mogli praznovati sedemindeseto obletnico nastopa vlade svojega vzvišenega vladarja ob zmagovito vihrajočih naših zastavah in zavesti, da se krči moč naših sovražnikov sama v sebi in se morda vendar bliža konec, splošno zaželeni, za nas in naše orožje častni mir!

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se objavlja: 4. decembra 1915, opoldne.

Napadno delovanje sovražnika proti goriskemu predmostju in severnemu delu doberdobske planote traja dalje. Slabejši napadi in približevalni poizkusi pri Oslavi in pred Podgoro so bili zavrnjeni. Obstreljevanje Gorice se nadaljuje. Vrh sv. Mihela in Sv. Martin so napade močnejše italijanske sile. Naše čete so tudi tu odbile vse napade.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijanska zbornica.

LUGANO, 3. (Kor.) Včerajšnja seja je bila apatična. Reformni socialisti, republikanci, radikalci leve in nacionalisti so hvalili Salandrin kabinet, ker jim je ugodil s podpisom londonske pogodbe. — Druge skupine molče, le socialisti so v očitni opoziciji. Predsednik je prečital brzojavne pozdrave iz Ogleja, Ronk in Gradeža, ki izražajo neveljavo zahvalo za odrešenje iz krempljev tiranskega tlačitelja. Radikalni poslanec Dantano je priporočal edinstvo parlamenta z vlado, odredbe proti podraževanju živil in proti brezposelnosti, kakor tudi priprave za bodoče trgovinske pogodbe in notranjo kolonizacijo z ozirom na potrebno omejevanje izseljevanja. Beneški poslanec Rey je izrazil željo, da naj se nadaljuje vojna do izvojevanja vseh vojnih namenov. Poslanec in lastnik ladjedelnice Orlando je kritiziral, da izvršuje italijansko brodogradnjo, med tem ko se avstrijski brodogradnjo je izogiba bitki in bombardira italijansko obrežje, težavno in mučno strašno službo, ne da bi pri tem varovala obrežna mesta in dokazala lastno moč. Govornik želi več „odvodnikov. Socialistični poslanec Treves je kritiziral ostro diktatorni režim in demagoške malinacije v svrhu izsiljenja vojne, dalje slabo gospodarstvo, kapitalistično izžemanje, slabo diplomacijo na Balkanu in eventualno nagajenje za nadaljevanje vojne. Govornik je citiral „mednarodne socialistične dogovore in končal s pozivom, da naj se nespeshi mir. Treves ni naletel na nikakrj imenovanja vreden odpor, pač pa mu je ploskala socialistična skupina.

Srbsko bojišče.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se objavlja: 4. decembra 1915, opoldne.

Naše čete so zavzele včeraj zjutraj z nasokom višino južno Plevlja. Tudi pri Trešnjevici, jugozapadno Sjenice, so bili Črnogorci odbiti. Zapadno Novegopazarja so mohamedanci pregnali plemenite črnogorske tolpe. Včeraj je bilo privedenih izpred Novegopazarja in Mitrovice skupno 2000 ujetnikov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BERLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan, 4. decembra 1915.

Boji proti razpršenim srbskim oddelkom v gorovju se nadaljuje. Včeraj je bilo privedenih nad 2000 srbskih ujetnikov in ubežnikov.

Vrhovno armadno vodstvo.

SOLUN, 3. (Kor.) Srbi so izpraznili včeraj Bitoli na ukaz in vsled pritiska bolgarske armade.

Kralj Ferdinand v Nišu.

SOFIJA, 3. (Kor.) Kralj Ferdinand je dne 2. t. m. posetil Niš in se je vrnil istega dne s vlakom v Sofijo. Tekom bivanja v Nišu je podelil vsem delavcem ob železniški progi in tudi skupini srbskih ujetnikov darove.

Kritičen položaj ententnih čet na Balkanu.

SOFIJA, 3. (Cenz.) Ententna armada ob Vardariju je po armadi Bojadjeva in Todorova na obeh bregovih Vardarja obdana od treh strani. Če ne dobe Francozi in Angleži kimalu zadostne pomoči iz Soluna, se ne bodo mogli več izogniti obkolitju.

MILAN, 3. (Cenz.) „Secolo“ poroča iz Florine: Srbske čete so včeraj zjutraj izpraznile Bitoli in se umikajo proti Resni.

ROTTERDAM, 3. (Cenz.) Nasprotno vsem vestem o angleško-francoskih uspehih v Macedoniji, poroča „Courant“, da se je armada po težkem porazu ob Cerni reki umaknila za fronto vzhodno Vardarja, kjer je sedaj resno ogroževana. Pomoč Srbom s te strani je nemogoča, ravnotako tudi iz Albanije in Črnogore. Francoska cenzura ne dopušča italijanskih in angleških poročil o položaju v južni Srbiji. „Matin“ zahteva opustitev Soluna po francoskih četah.

LUGANO, 3. (Cenz.) Vojaški strokovnjak „Corriere della Sera“ izvaja v obsežnem članku, da je po porazu srbske armade pričakovati sedaj napada na ententno armado v južni Macedoniji. Ruska nevarnost v Besarabiji je še daleč, Rumunija se obotavlja, pritiska na Dardanele ni težko vzdržati in zato je armada entente v Macedoniji za enkrat največja nevarnost za centralni državi, ki bi postala lahko v par tednih zelo resna. Na drugi strani je žalobog trenotek za Avstrije, Nemce in Bolgare zelo ugoden, kajti Sarajlova armada se nahaja sedaj v razvojni krizi in še ne more pričeti z napadom.

Admiral Troubridge v Skadru.

LONDON, 3. (Kor.) Po semkaj došli vesti je prišel admiral Troubridge, ki je poveljeval angleški artiljeriji v Belgradu, v Skader.

Bolgarsko-srbski boj od 10. do 21. novembra.

SOFIJA, 26. (Ag. Tel. Bulg. — Zakasnelo). Uradno poročilo o operacijah na srbskem bojišču od padca Niša 5. novembra pa do padca Prištine 23. novembra pravi:

Po padcu Niša so Srbi svoje glavne moči zbrali na levem bregu Bolgarske Morave severozapadno mesta Leskovca, dočim pa je naša od vzhoda prodirajoča armada dosegla desni breg Bolgarske Morave na fronti Leskovac—Niš—Paračin. Reke so močno narastle po velikih nalivih. S težko artiljerijo opremljeni Srbi so zasedli močne postojanke na levem bregu reke, ki so bile močno utrjene. Z ozirom na slabe cestne razmere našega materijala za zgradbo vojnih mostov še ni bilo na mestu: Srbi so spoznali položaj, v katerem so se trenutno nahajali, in so ga sklenili izkoristiti. Pustili so na ostalih frontah močne zadnje straže in so se v glavnini močmi, ki so jih tvorile šumadijska, drinska, timoška in moravska divizija in njihova konjiška divizija, ki so bile krite po nepremagljivih težavah, ki jih je povzročal Bolgarjem prehod čez Moravo, vrgli na naše oddelke v namen, da bi prodrli našo fronto, si prekrčili pot proti črti Leskovac—Vranja, ogroževali desni bok in hrbet naših čet, ki so operirale na fronti Domunorovič (najbrž Domorovce)—Gilan Kačanik, ter jih s pomočjo srbskih bojnih sil, ki so jim stale nasproti, prisilili, da bi se umaknile. Na ta način bi bila odprta Srbom pot v Skopje in Kumanovo ter bi mogli priti za hrbet našim četam, ki so se borile proti Francozom na fronti Krivolak Grasko—Prilep. Nevarnost smo spoznali pravočasno in ukrenili smo vse potrebno, da jo odvrnemo. Naše čete so se odločno upirale srbskemu napadu in so zavrnile vse srdite nasoke. Izvršili smo nato protinapad in smo skupaj z bojnimi silami središča prve armade, kateri se je v tem posrečilo prestopiti na drugi breg reke, vrgli sovražnika. Ko so opazili Srbi, da se jim izjalovila njihov načrt, so skušali svoj cilj doseči po drugi poti. Pustili so zopet na mestu zadnje čete, ki naj bi zadrževale prodiranje naših čet, poslali so svoje glavne sile čez nekdanjo srbsko-turško mejo proti črti Priština—Gilan—Domorovce in so pritegnili tudi vse razpoložljive čete z drugih front. Tako so poizkušali zadržati ofenzivo naših čet, ki so se v tem polastile Gilana in so mogle doseči črto Jagovce—Zabince. Moravski diviziji se je celo posrečilo, ko je prekorala Goloč planino (?), da je skoraj padla za hrbet našim severno Gilana se borečim četam. To drznost je 5. divizija drago plačala. Obkolili smo jo in večji del njenih čet je moral odložiti orožje. Srbi so nato okrog Ferisoviča zbrali močne bojne sile in so jih poslali proti Gilanu, da bi obkolili naše čete in si prekrčili pot proti Kumanovemu. Ta načrt se je izjalovil, kakor ostali, ob hrabrosti naših čet, ki so, pravočasno ojačene, pričele ofenzivo ter zlomile odpor srbskih glavnih sil, katere so prisilile, da so se s Kosovoga umaknile proti Albaniji. Srbi so imeli znatne izgube in so pustili v naših rokah veliko število ujetnikov in trofej.

Na drugih frontah operirajoče srbske zadnje čete so se zaradi težavnega, neprehodnega ozemlja še dolgo mogle držati v postojankah, ki so jih zasedale drugo za drugo. Operacije so potekale posamezne dneve tako-le:

10. novembra: Naša južna divizija levega krila prve armade, ki je operirala ob Bolgaski Moravi, je prekorala to reko zapadno mesta Leskovca. Istočasno sta se borila središče in desno krilo iste armade za prehod čez to reko v okolici Niša in Aleksinca.

11. novembra: Srbi so s štirimi pešpolki in eno kavalerijsko divizijo izvršili protinapad proti bolgarski diviziji zapadno Leskovca, ki je tvorila naše levo krilo. Naše ob Bolgarski Moravi operirajoče središče se bori za prehod čez reko. Naše desno krilo je s prednjimi četami prešlo na levi breg Morave v okolici Aleksinca.

12. novembra: Glavna sila srbske armade nadaljuje srditi protinapad proti diviziji našega levega krila zapadno Leskovca, toda ta divizija je po prispetju ojačenj vzdržala svoje postojanke. Središče naše ob Moravi operirajoče armade je pričelo s prednjimi četami prestopati reko, zlomivši srdit sovražnikov odpor. Pri Aleksinca je desno krilo naše prve armade prestopilo Moravo. Srbi so nadaljevali svoje protinapade v smeri proti Leskovcu. Središče in desno krilo naše prve armade stoji že na levem bregu Bolgarske Morave in prodirata proti Prokuplju. Naše prednje čete vdirajo v to črto. Nova brigada se od severa sem dirigira proti zadnjim srbskim četam v smeri proti Leskovcu.

14. novembra: Naše levo krilo je pravkar ojačila ena divizija in podpirajo jo tudi one čete, ki so prestopile Bolgarsko Moravo severno Leskovca. Na ta način so naše čete zlomile pogum Srbom in so jih vrgle proti zapadu v smeri Bojnik—Lebane—Vina. Desno krilo je doseglo črto Bublica—Magaš—Vujanovo, zapadno Bojnika. Zapadno Bujanovic, prodirajoč proti Prištini, so vzele naše čete mesto Gilan in so, nadaljujoč ofenzivo, dosegle črto Žebince—Jegovce.

16. novembra: Naše čete so, zasledujoč sovražnika v smeri proti Leskovcu in Prištini, dosegle črte Ravonitski—Gajtan—Bučmet—Radinovac—Žilovo—Žarče—Buvci—Klajci—Okruglica. Srbi so si sestavili operacijski načrt, po katerem so, opirajoč se v svoji obrambi na močno utrjeno staro turško-srbsko mejo, glavno jedro svojih čet grupirali proti desnemu krilu naših čet, ki so prodirale od Gilana proti Prištini, in so svoje na črti reke Leskovice stoječe čete poslali proti vasi Domorovce z namenom, da bi upognili našo fronto in si prekrčili tako pot v Kolanovce (Bujanovce). Razvili so se trdovratni boji na južnem bregu reke Leskovice in na črti Domorovce—Bojevci—Serbice.

17. novembra: Naše čete, zasledujoč Srbe proti severovzhodu v smeri proti Prištini, so dosepele do črte Vasiljevac — stara turško-srbska meja do Kopiljak planine. Prodiralne kretnje Srbov ob reki Leskovici trajajo dalje, ne da bi dosegle kak uspeh, ker so naše čete povsod vrgle nazaj sovražnika. Srbi so pričeli tudi od Ferisoviča sem pritiskati na Kačanak.

18. novembra: Srbi se ob prejšnji turško-srbski meji obupno upirajo ofenzivi naših od severovzhoda sem prodirajočih čet. Njihov napad ob reki Leskovici je bil zadržan pri vasi Domorovce, kamor so bila poslana ojačenja preko Rajanovic in Kopiljak planine. Srbska ofenziva proti Kačaniku je tudi razpadla. Bolgarski oddelki so preko Gilana čez cesto v Ferisovič odšli proti boku srbskih čet. Na vsej naši fronti so pričeli Srbi obupne protinapade, tako ob stari turško-srbski meji, v okolici ceste Kuršumlje—Priština, na Kopiljak planini in na črti Gilan—Kačanik, izrabljajoč veliko razdaljo med našim skrajnim desnim krilom, ki je stalo ob cesti v Kuršumlje, in skrajnim levim krilom naših zaveznikov, ki se je v tem času nahajalo v okolici Rudar južno Kuršumlja. Bili so ga odbiti, pri čemer so imeli velike izgube. Srbski napad proti vasi Domorovci je bil končno zlomljen. Srbsko moravsko divizijo smo obkolili skoraj popolnoma in pustili je v naših rokah kakih 7000 ujetnikov. Odposlana je bila kolona iz Gilana preko Jegovca planine v okolici severno Ferisoviča, da bi ovirala prodiranje Srbov od tega mesta proti jugu.

20. novembra: Srbi so se na vsej naši fronti, ob stari srbsko-turški meji in v smeri Gilan—Kačanik obupno upirali. Prihajalo je povsod do bajonetnega boja, ki se je bil s skrajno srditostjo. Boj se je nadaljeval tudi potem, ko se je znočilo. Na južnem bregu reke Leskovice smo popolnoma potolkli Srbe. Naše čete so jih zasledovale in so dosegle črto Berivojce—Klobučar.

21. novembra: Srbe smo z nekdanje srbsko-turške meje vrgli v okolici ceste Kuršumlje — Priština — Kopiljak planina. Naše čete jih zasledujejo proti Prištini. Zasledovanje se nadaljuje tudi na južnem bregu reke Leskovice, kjer smo dosegli črto Zarevce—Bostina—Dragovce. Istočasno se je posrečilo koloni sosednjega krila naših čet, da je vrgla nazaj Srbe in

je svojo fronto izravnila s fronto desnega krila naše armade. Srbi so znatno ojačili svoje čete proti Ferisoviču in so z močjo, ki jo daje obup, pritiskali v smeri proti cesti Ferisovič—Gilan, toda zadržali smo vse njihove poizkuse prodiranja.

22. novembra: Naše čete zasledujejo na vsej fronti od ceste Kuršumlje—Priština pa do ceste Gilan—Priština. Njihov napad postaja zelo energičen.

23. novembra: Zasledovanje sovražnika proti Prištini se nadaljuje. Naša kavalarija je prva vdrla v mesto, sledil ji je pa del čet našega desnega krila in del levega krila sosednje nemške kolone, pri čemer ste stopali bolgarska in nemška pehota istočasno v mesto. Naša od Gilana proti Jegovcu planini odposlana ojačenja so potolkla Srbe, ki so se pričeli nato umikati proti Prizrenu, zasledovani po naših.

24. in 25. novembra: Sovražnika zasledujemo na vsej fronti.

Tako se je posrečilo našim četam po neprestanih bojih, ki so trajali dva tedna in so se vršili ob najtežavnejših razmerah, da smo zlomili glavni odpor Srbov, ki so se srdito borili pod poveljstvom kralja Petra in prestolonaslednika. Obupni napori Srbov so se izjalovili ob neodoljivi silovitosti naših zmagovitih armad, ki so prodirajoč premagale odpor Srbov in jih vrgle proti Albaniji, kjer še dalje zasledujejo ostanke srbske armade. Vsa operacija, ki je trajala od 10. do 21. novembra, je velika bitka, ki nam je prinesla 25.000 ujetnikov in 42 topov.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se objavlja: 4. decembra 1915, opoldne.

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nezanesljivost poročil naših sovražnikov.

DUNAJ, 3. (Kor.) Iz vojne poročevalskega stana se poroča: Uradni ruski poročili z dne 29. in 30. novembra vsebujejo vesti o dozdavnih ruskih uspehih pri Kozlineh, severovzhodno Cartorijska. Te vesti so izmišljene. — Kako drzno se izogibljo resnice Črnogorci v svojih uradnih vojnih poročilih, je razvidno iz tega, da govorje Črnogorci na dan, ko so zasedle naše čete Plevlje, o črnogorski zmagi na sedlu Metalka, trditve, o katere nemogočnosti se zamore prepričati takoj celo vsak površen poznavalec balkanske geografije. — Ter vsi trditve poročevanja se častno pridružuje italijansko uradno poročilo z dne 1. decembra, ki pravi, da Italijani ojačujejo osvojene postojanke, naše odporne linije pa razbijajo z artiljerijo. Prvo je nemogoče, ker nimajo nobenih osvojenih postojank, istotako tudi zadnje, ker imamo še vedno stare postojanke. Vsa vest hoče premotiti javno mnenje in je le posledica zasedanja italijanske zbornice.

Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan, 4. decembra 1915.

Nobenih posebnih dogodkov. — Že v nemškem dnevnem poročilu z dne 2. decembra deloma popravljen rusko poročilo z dne 29. novembra, tudi v ostalih podatkih ne odgovarja resnici. Pri ruskem napadu na Nevel (jugozapadno Pinska), do katerega je bilo mogoče priti le pod domačim vodstvom, ki pozna dobro močvirnat in gozdno ozemlje, je prišel v resnične roke divizijski poveljnik. Drugih je le se ne pogrša. Da bi se morale avstrijske in nemške čete umakniti pri Kozlineh in Cartorijsku, je neresnično.

Vrhovno armadno vodstvo.

Neresnična vest o podaljšanju brambne dolžnosti v Nemčiji.

BERLIN, 3. (Kor.) Wolffov urad poroča: Vesti o predstojećem nameravanju podaljšanja zakonite brambne dolžnosti, ki se zopet razširjajo, so popolnoma neutemeljene.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan, 4. decembra 1915.

Bojno delovanje je oviralo na vsej fronti mecelno, viharo deževno vreme.

Vrhovno armadno vodstvo.

LONDON, 2. (Kor.) Iz angleškega glavnega stana v Franciji se brzojavlja: Tekom zadnjih štirih dni smo uspešno obstreljevali sovražne strelske järke, oporišča in topovske postojanke in prizadevali sovražniku znatno škodo. Sovražna artiljerija je slabo odgovarjala.

Joffre — vrhovni poveljni vseh francoskih armad.

PARIZ, 2. (Kor.) Vsled poročila vojne ministra Gallienija je podpisal predsednik Poincaré odlok, glasom katerega se vrhovno poveljstvo nad narodnimi armadami, izvzemši čet na bojiščih, podrejenih kolonialnemu ministru, višjemu poveljniku čet severne Afrike na suhem in

na morju in generalnemu rezidentu v Maroku, izročila divizijskemu generalu, ki dobi naslov »Vrhovni poveljnik francoskih armad«. Drugi odlok imenuje generala Joffra za vrhovnega poveljnika francoskih armad.

Angleške izgube.

LONDON, 3. (Kor.) Zadnji seznam o izgubah izkazuje 118 imen oficirjev, med njimi 83 s fronte v Mezopotamiji in 689 mož.

Angleški delavci za rekrutiranje.

LONDON, 3. (Kor.) Združeni nacionalni delavski odsek je izdal na vse sposobne delavce oklic, da naj se dajo v prihodnjih tednih prostovoljno rekrutirati.

Potopljeni parniki.

LONDON, 4. (Kor.) Angleški parnik »Langtonhall« je bil potopljen. Del posadke je rešen.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON, 3. (Kor.) Na včerajšnji seji je nacionalist Lynth vprašal, kako velike so izgube na zapadni fronti pri Loosu v zadnjih treh mesecih in za koliko je napredovala fronta v tem času, dalje kolike so izgube Avstralcev, odkar so bili izkrcani na Galipolskem polotoku in koliko je napredovala njih fronta. Državni podtajnik Tennant je odgovoril, da bi bilo zelo neumestno, če bi se dali natančni podatki o postojankah front. Izgube Angležev, Indijcev in Kanadijcev znašajo v zadnjih treh mesecih okoli 95.000, izgube Avstralcev pa 25.000 mož.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 2. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Kavkaška fronta: Ker je na več krajih zapadel sneg 3 m debelo in so nastali silni viharji, so se omejile operacije na posameznih frontah na brezposobne spopade med patruljami. — Dardanijska fronta: Od časa do časa topovski dvoboj in sriditi boji z bombami na nekaterih točkah. V oddelku Anaforte ste nekaj časa podpirali baterije na kopnem dve oklopnici, v oddelkih Ari Burnu in Seddi Bahr pa dve križarki. Naša artiljerija, ki je uspešno odgovarjala na ogenj sovražnih baterij, je prizadejala delom sovražnih strelskih jarkov in opaznim četam brez kritja znatno škodo in je razrušila postojanko neke strojne puške v Anaforti kakor tudi nekatere postojanke v Ari Burnu za metanje bomb. Vrh tega je naša artiljerija z dvema streloma zadela prednji del neke sovražne križarke, z enim pa krov in jo tako prisilila, da je prenehala s streljanjem in se oddaljila. Eno naših letal je napadlo z bombami sovražno torpedovko, ki je na severnem obrežju Saroskega zaliva, 3 km zapadno rtiča Iridje, zavozila na suho. Dne 1. decembra je sovražnik, ne da bi napravil kako škodo, obstreljeval bolnišniško ladjo »Rešid paša«, ki jo je bilo tako po obliki kakor tudi po barvi in vidnih znamenjih takoj mogoče spoznati za bolnišniško ladjo. — Na ostalih frontah nobene izjemne.

CARIGRAD, 3. (Kor.) Turki so izvojevali v Mezopotamiji nov uspeh in so uplenili še dve angleški s 15 cm topovi opremljeni topničarki.

CARIGRAD, 3. (Kor.) Po nadaljnjih poročilih iz Bagdada Turki zasledujejo Angleže. Poveljnik angleških čet je pobegnil v Bassorah. Turki so uplenili tudi en radiotelegrafski aparat.

Sultan odklikoval Mackensena.

CARIGRAD, 2. (Kor.) Sultan je podelil generalfeldmaršalu Mackensenu veliki kordon reda Osmanje.

Odklanjajoč odgovor Grške na drugo noto entente.

RIM, 3. (Kor.) Kakor poroča »Messagero«, je grška vlada na kategorično prošnjo četverozveze glede svobodnega razpolaganja s Solunom in železnico odgovorila odklanjajoče. Nadaljna poročila govore že o zopetnih angleških in francoskih gospodarskih nasilnih odredbah proti Grški.

Rumunski senat.

BUKAREŠT, 3. (Kor.) Na včerajšnji seji senata je ministrski predsednik Bratianu na tozadevno vprašanje o zunanjih politikah vlade izjavil, da ne bo odgovarjal na to. Vlada tudi ne more odgovoriti na interpelacijo poslanca Filipescu o vojni upravi, ker gre za narodno obrambo. Filipescu je vztrajal na izločitvi pripomoč-

kov glede armadnih dajatev. Bratianu je to odklanjal.

Portugalski parlament.

LIZBONA, 3. (Kor.) Vlada je pri predstavitvi v zbornici izjavila, da se bo trudila, da uresniči glasovanje parlamenta glede sedanje vojne in bo za zmago pravice in pravičnosti vedno dovolila zahtevano pomoč. Pravica in pravičnost ste na strani Anglije in njenih zaveznic, ki jim je dal portugalski narod že dostikrat zagotovila moralne solidarnosti.

General Ameglio se je vrnil v Tripolitano.

RIM, 3. (Kor.) General Ameglio, guverner Libije, ki je prihajal v pošto kot voditelj vojaške akcije v Albaniji, se je vrnil v Tripolitano.

Baron Beck — predsednik Najvišjega računskega dvora.

DUNAJ, 3. (Kor.) Ministrski predsednik izven službe, dr. Maks Vladimir baron Beck je bil imenovan za predsednika najvišjega računskega dvora.

Baron Heinold — moravski cesarski namestnik.

DUNAJ, 4. (Kor.) Bivši minister za notranje zadeve, dr. baron Heinold, je bil imenovan za moravskega cesarskega namestnika, bivši trgovinski minister pl. Schuster pa za guvernerja poštnohramniškega urada.

Termin za oddajo kovinskih posod podaljša.

DUNAJ, 4. (Kor.) Na podlagi odredbe obrambnega ministra je termin za oddajo kovinskih posod podaljša na 31. januarja 1916.

† Škof dr. Kohn.

EHRENHAUSEN, 4. (Kor.) Včeraj je umrl tu bivši knezo nadškof olomuški dr. Kohn v starosti 70 let.

Lasinoročno pismo cesarja grofu Stürgkhu.

DUNAJ, 3. (Kor.) Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo, je izdalo sledeče lasinoročno pismo: Ljubi grof Stürgkh! Odkar po nastopu Italije v krog naših sovražnikov orojne ne priznavaš niti poprej ne ogroženim domovjem mirnega dela, trpe naša ozemlja ob južnih državah mejah, ki jih junaški branijo Moje hrabre čete že nad pol leta, težko pod grozotami vojne in vsled vedno ponavljajočih se divjih navalov nasprotnika. V težko izkušani Primorski je posebno Mojemu srcu tako ljub Gorico pač mogoče varovati s silo meča pred osvoboditvijo sovražnika, nikakor pa ne pred uničenjem, ki v vojaški potrebi ne najde utemeljitve. Zasledujoč z veliko skrbjo stiske ljubega prebivalstva, se zahvaljujem za požrtvovalnost, s katero prenaša Moje prebivalstvo v trdnem zaupanju na zmago pravične stvari in v neomahljivi udanosti do monarhije vse težkoče vojne, in za vztrajnost, s katero podpira velike čine Moje armade. Izrazite prebivalstvu onih krajev Moje sočustvo vanje in je zagotovite, da pričakuje Moje srce, zaupajoč v milost Gospoda, srečnejših dni zanje in da bo tako Moja karkor tudi Moje vlade skrb, da se uspešno olajšajo in zacelijo tamkaj kakor tudi drugod rane, ki jih povzroča vojna. — Dunaj, 3. decembra 1915, Franc Jožef, m. p.

General Borojević o Cadorni.

Karel pl. Wiegand nadaljuje v ameriškanskih listih svoja poročila o italijanski fronti in priobčuje daljši razgovor z generalom pl. Borojevićem:

Italijanski generalissimus Cadorna — je rekel Borojević — je žrtvoval doslej številno življenj, a ni dosegel ničesar. Cadorna je sicer res človek velikih sposobnosti, ali ni gospodar svojih odločitev. Te so pod vplivom politike in so podrejene zahtevam politikov, da treba pokazati narodu kakršen si bode uspeh. V vojni pa treba politične momente podrežati militarnim. V Italiji vlada pravo poželjenje po katerisibodi odškodnini za prolito kri, in Gorica bi bila — četudi je militarni neznatne važnosti — pridobitev, s katero bi mogli povoljno delovati na razpoloženje italijanskega naroda.

Pri presojanju vojnega položaja ni smeti puščati iz uma, da smo si mi s petnajstmesečnim vojevanjem pridobili že izkustev, ki jih Italijani niso imeli. Italijanski vojak je tipičen predstavitelj te nperamentnega latinskega plemena in se hitro odloča za naskok. Ali, če se hitro uprizar-

jeni naskok ne posreči, se hitro začenja umikati. Italijani niso pokazali tiste vztrajnosti kakor Rusi in Srbi.

Italijanski izgub — je izjavil končno general — ne bi mogel točno določiti, mislim pa, da so Italijani v prvih treh bitkah izgubili 300.000 ljudi. Njihove izgube so mestoma naravnost strašne. Pred našimi strelskimi jarki leže tisoči nepokopanih italijanskih mrtvih trupel. Naravno, da niso naše izgube v nikakršen razmerju z italijanskimi. Naše čete se nahajajo v dobro zakritih pozicijah, od koder s streljanjem iz navadnih in strojnih pušk kose italijanske vrste, ki napadajo. Tu ste dve karti: Eno predločuje naše pozicije v juniju, a na drugi so naše današnje pozicije. Kakor vidite, ni — govoreč militarnično — prišlo do nikake spremembe. Veliko nižino vzhodno od Soče smo prepustili Italijanom že na začetku in nismo niti poskušali, da bi si jo osvojili. Ali, kjer smo na začetku namestili svoje pozicije, tam stojimo tudi danes še in prizadevali si bomo, da tam tudi ostanemo.

Razglas

o rekviziciji vseh vrst usnja v etapnem ozemlju.

Na podlagi povelja c. in kr. višjega etapnega zapovedništva, op. št. 113.387 od 1915., se določuje:

1. Vse v strojarne kož pripravljene, izdelavane in pri trgovcih v tržaški občini se nahajajoče vrste usnja se bodo rekvirirale in se obdrža v korist c. in kr. vojne uprave.

2. Vse strojarne in trgovci morajo v torko po objavi tega razglašja in vsak naslednji torko, naznani c. kr. namestništvu svetniku, ul. Caserma 7.: a) vse strojarne in trgovci z usnjem zaloge posabnega usnja, b) vse strojarne zaloge usnja, ki se obdeluje,

c) vse strojarne in trgovci z usnjem, kateri so v kupčijem razmerju s c. in kr. vojno upravo, morajo naznani ul. priložiti dotično pogodbo. (Uradni obrazci se dobijo pri statistično-anagrafičnem uradu, ul. S. S. Martiri h. št. 4, I. nadst.)

3. Pravica o razpolaganju vseh prijavljenih zalog pripada izključno 5. vojnemu etapnemu zapovedništvu.

4. Vsako napačno naznanilo, vsaka prosta prodaja, vsak prenos na drugo mesto in vsako zakrivanje zalog usnarine je prepovedano.

Politične okrajne oblasti bodo kaznovale prekrške te prepovedi z globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev. Zaloge, katere se ne naznanijo, se bodo konfiscirale.

Kdor naznani kako prikrito zalogo, dobi nagrado v znesku 5% cenilne vrednosti te zaloge.

5. Naznane zaloge usnja bodo sprejemale kupovalne komisije 5. vojno-etapnega zapovedništva.

Trst, 3. decembra 1915.

DR. FABRIZI m. p.

Tako je delo naše narodne šole!

V sredo zvečer smo imeli v našem »Narodnem domu« znamenit in redek dogodek. Proslavili smo 67-letnico vladanja našega častitljivega, si volaskega vladarja. Povabila naše ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda se je odzvala cela vrsta gostov odličnega službenega in socialnega položaja. Vemo, da se je to zgodilo v prvi vrsti radi zvišenega povišanja naših prireditelj. Toda, srečno naključje je bilo, da so ti redki gostje prisostvovali absolutno najlepši in najuspelejši slavnosti, kar so jih naši šolski zavodi kdaj priredili s svojo mladino. Gostje so gledali na svoje oči uspehe našega vzgojevalnega in kulturnega dela — v naši narodni in javni šoli. Gostje so se divili in so z odkritim in najlaskavejšim priznanjem glasovali o vsem, kar so videli in čuli. Na svoje oči, na lastna ušesa so se uverili, kako in v kakem duhu se vzgaja mladina v naši narodni šoli. Njihovi sodbi je dal iskrenega izraza odlični Nemeč v privatnem razgovoru, kakor smo povedali v petkovi številki. Divil se je nastopu naše mladine in s slastjo je poslušal našo narodno pesem — to verno zrcalo naše narodne duše. Milina te pesmi mu je segala do duše. A mi pravimo, da narod, ki ima toliko zakladov blagodejnega čustvovanja, leote in miline v svoji pesmi, in ki to pesem prepeva s tako vernostjo, tako ljube-

beznijo — notri iz duše ven — mora biti dober, blag in pošten v svoji duši, kakor je mila in lepa njegova pesem.

Malčki na odru, ki so peli to našo pesem in ki so govorili na odru, so bili tomlači čustev, duše in srca, svojega naroda. Bili so njegovi predstavitelji pred odličnimi gosti. Vršili so zvišeno narodno misijo in zbrano občinstvo je z gromovitimi aplavzi sankcioniralo to njihovo poslanstvo.

Nastopali so kot klasične priče o vzgoji, ki jo dobivajo v naši narodni šoli, kot priče proti — naj se nam ne zameri, da vpletemo tu to grenko in trpko noto — raznim sumničjem, ki so v prejšnjih, a nadejamo se, da za vedno minolih časih, skušali spravljati to našo šolo v slabo in — krivično luč. Kar in kakor so govorili in peli, je zvenelo kot glasen protest proti takim poizkusom od strani, ki nam ali niso prijazne, ali pa nas še poznajo. Zgodovinski momenti iz našega vladarskega rodu, ki so jih odzivali naši mali s toliko ljubeznijo in samozvestjo, in narodna pesem, ki so jo pevali v vsem žarom duše, so govorili o dvojni smeri vzgoje v naši narodni šoli: zvestobo do širše domovine, do države, in ljubezen do ožje naše domovine — do svojega naroda! Za vladarja, za državo, in za svoj mili narod vzgaja naša narodna šola našo mladino! Otroci, ki jih vzgaja ta šola, so žive pričče, kako lepo, harmonično se združujeta dva velika pojma: oni zvestobe do države, in oni zvestobe do svojega naroda! Kot žive priče so nastopali, da si lahko pošten državljani in pošten Slovenec! Ne, nismo rekli dovolj, kajti reči moramo iz polnega prepričanja, da je narodno poštenje jamstvo za državljansko poštenje.

Toda, onega večera niso odlični gostje samo gledali, poslušali in občudovali naših otrok; opazovali so tudi zbrano občinstvo in so govorili o njem — kar je tudi naglašal oni odlični Nemeč — z odkrito navdušeno pohvalo. In v tem občinstvu so bili zastopani vsi sloji našega življa, od priprostega delavca do inteligenta. Bili so ena harmonično združena rodina, ki jo vodi ista vzgoja. Javna vzgoja je pri nas verna nadaljevalka šolske vzgoje. Učitelstvo na naši narodni šoli, ki tako uzorao, s toliko vnemo in vestnostjo vzgaja povzgojeno mladinu, ustvarja temelje za bodočo javno vzgojo. Ne vzgaja nam torej le mladine, ampak je tudi misijonar na vzgajanje skupnega našega naroda.

In ker je temu tako, smemo reči, da je naše učitelstvo graditelj naše narodne bodočnosti, najzaslužnejši sodrnik na delu za splošni naš kulturni napredek, našo narodno obrambo, naš narodni obstanek na tem ozemlju, ki ga hočemo ohraniti skupni domovini in sebi!

To moramo posebno naglasiti na naslov odličnih gostov, ki so s toli živo besedo dajali izraza svojemu razveseljenju presenečenju in ki so s tako živimi in globokimi vtisi odhajali z naše prireditve. Videli so nas in morejo nas pravično soditi: da smo element, ki zaslučuje vsega uvaževanja, dobrohotnosti, enake pravičnosti in podpore od strani državnih činitelev, ker je vreden vsega zaupanja!

Hvala, iskreno hvala izrekamo še enkrat našim narodnim gospe in gospicam: pri ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda, ki so dale inicijativo za to velepomembno prireditev, vsem organizatorjem — v prvi vrsti našemu vzgojevalnemu učitelstvu — našemu občinstvu, sploh vsem, ki so kakorsibodi pripomogli, da smo pred gosti v tako lepi luči pokazali naše življenje in snovanje, naše stremljenje, in ki so pripomogli do te — zmage. Da, to je bila res zmaga — dela naše narodne šole!

Zaključujemo z rodoljubno željo v interesu našega prihodnjega narodno-kulturnega in obrambnega dela, da ga ne bo nikdar več našina, ki bi hotel pobirati kamen, da ga zalupa na to naše šolstvo. Naša narodna šola je to v najeminentnejšem smislu te besede — naša skupna fast, ki smo jo dolžni vsi ljubiti, povpshevat, podpirati in braniti pred vsakim neprijateljskim napadom!

Angleška Indija v svetovni vojni.

Pruski polkovnik Immanuel je priobčil v dunajski »Zeit« velezanimivo razpravo v predmetu, ki je označen v gornjem naslovu, s posebnim oziranjem na vprašanje splošne ustave v Indiji proti angleškemu gospodstvu. Naj podamo tu nekaj najvažnejših momentov iz te razprave.

sede, se je malhalno doteknila. Leontinine rame.

Leontina se je zdrnila, kakor človek, ki se naenkrat zave iz omedlevice ali vzhicjenja.

Uprla je v sovodnico pogled, a zdela se je vendarle, da ne vidi ničesar.

Nato pa je pošepetala:

— Česa želite, madame?

Brankadorka jo je prišla za roko. Roka je bila topla in vlažna, kakor jo ima človek, ki trdno spi.

XX.

Budoar.

— Kako se počutite, dragica moja? — jo je vprašala Brankadorka.

Leontina si je očitno prizadevala na vso moč, da bi zbrala svoje misli, in je rekla potem:

— Dobro se počutim, madame.

— Ali niste bolna?

— Ne, madame?

— Kaj pa čutite?

— Glavo imam težko, toda ne boli me, in zdi se mi, da sem zaspana.

Brankadorka je vtila v Leontinin kozarec še nekoliko onega moškata, ki ga že poznamo.

Vzhodna Indija in britijske posesti v Zadnji Indiji — država z več nego 320 milijonov prebivalcev — so glavna opora angleške svetovne moči. Od tu dobiva Anglija meizmerne dohodke in tja oddaja glavni del svojih obrtniških izdelkov. Z razmeroma malo moči jih drži na uzdi in po pravici se smatra indijsko politiko Anglije kot mojstrsko delo kolonialnega gospodarstva. Upravlja z razmeroma malim številom uradnikov in ima tam le 80.000 lastnih, to je: čet iz Angleške.

Od zadnje ustaje v Vzhodni Indiji koncem petdesetih let prejšnjega stoletja vlada v Vzhodni Indiji mir bolj vsled spretnosti politike, nego zmag angleškega orožja. Poleg dela na gospodarskem polju je tajna angleških uspehov v tem, da zima Anglija izigravati razna plemena in veroizgovodanja durgu proti drugemu, tako, da eno tvori protitežje proti drugemu. Modra politika otežuje skupen nastop vseh teh plemen proti angleškemu gospodstvu. Na tem sloni to gospodstvo in na domačih knezih, ki jih je 23 z 20 milijonov pdačnikov. Med temi knezi vlada ljubosumje, kar zna angleška uprava izkoristiti z neutilitarno srečo. Anglija pazi, da ne nudi tem plemenom več napredka, nego je to v prilog angleškim interesom.

Prazna je torej domneva, da bi se mogla vsa Indija hkratu dvigniti proti Anglezem. To je izključeno, ker ni potrebne skupnosti v prizadevanjih. Nasprotstva v Vzhodni Indiji so velikanska. Pred dvajsetimi leti je bilo še ljudi, ki so mislili, da Rusiji ni treba drugega, nego da vpade iz Turkestanu v Indijo, da napravi konec angleškemu gospodstvu. To so bile sanje, kakor je pričakovanje, da bi mogla orjaška ustaja v Vzhodni Indiji danes hkratu omajati angleški svetovni položaj.

Vendar pa je Vzhodna Indija zelo občutljivo mesto Anglije. Če bi kje nastale ustaje, bi trebalo največje previdnosti, da se nemiri ne razširijo. V to pa treba Angliji velike množine čet, na katerih ne oblijuje. Ne more torej odtegniti od tam svojih belih čet, marveč, mora vse storiti, da dobi doma novih čet za Indijo. Sedaj je Anglija prvikrat indijske — domače — čete porabila v Evropi. Ta armada urojenecv iznaša 160.000 mož. Poveljujejo jim angleški častniki. Sedaj se bore v Flandriji in na galipolskem polotoku. Pomnože čete 23 indijskih knezov štejejo pa je 21.000 mož in so bolj paradne čete, nego pa vojviti vojak. Poraba teh indijskih čet v Evropi je silno ozvolovila, da so se nekateri polki uprli. Ali vsi ti nemiri so le lokalne vrste, ker ni središča. Vrh tega meša Anglija urojenecv z belimi četami. Ni torej pričakovati kaj posebnega od takih uporov čet.

Drugo vprašanje je, ali je vpliv mohamedanizma v Indiji dovolj velik, da bi ustvaril strujo proti Angliji? Mislimo, da za sedaj še ne. Tek časov je izpremenil tudi mohamedanizem in sultan v Carigradu je mohamedanom Indije tui. Sicer ne manjka na prizadevanjih za povzdigo verske enotnosti. Ali to gibanje ne seza preko ozkega kroga Arabije in Tripolitnije in vez mohamedanskega nauka ne zadošča, da bi se različna plemena združila v veliko, svet pretresujoče gibanje. To je izključeno istotako kakor odstranitev nasprotstev med krščanskimi naroli sveta. Anglija se nima bati česa hudega od te strani.

Končno je uvaževati vprašanje za kako vedenje nasproti Angliji se odločite obe samostojni državi Sprednje Azije: Perzija in Afganistan? Kar se tiče Perzije, je pokazal potek sedanje vojne, da Turki niso mogli pridobiti te države na svojo stran za splošen boj. Perzijska država je preveč propadla, da bi mogla predstavljati resnično vojno silo. Zadnje dni se je govorilo, da hoče vladar Afganistana delati Anglezem težave v Indiji. Afganci so sicer fanatični mohamedani in bivajo v skoro nedostopnem gorovju. Današnji Afganistan ima tudi najmanj 150.000 mož hrabrih čet, ki so tudi dobro oborožene. Ali moč vladarja dežele sloni na angleškem denarju! Zato ni verjetno, da bi se dal zavesti v vojno proti Angliji in s tem oškodovati svoje dohodke! K večjemu se dogaja, da emir Afganistanski včasih odganja Angleže od obmejne gorovja, ki kot zid ločuje Indijo in Afganistan. Dalje ne morejo segati afganski uspehi, ker mehki Indijci raje prenašajo angleško silo, nego pa pritisk barbarskih despotov.

— Popijte to-le, bela moja golobčica. — je dejala, — in spanec vam pride, kakor bi mignil.

Leontina je ubogala.

— No, kako vam je sedaj? — je vprašala zopet sovodnica po par minutah.

Tokrat Leontina ni odgovorila več.

Njena lepa glava se je zopet nagnila vznok in veke so jej zastirle njene velike oči.

— Stvar je končana, — je dejala Brankadorka.

— Burka je doigrana, — je odgovoril Galimand.

— Se ne, — je odgovorila sovodnica, — toda trajalo ne bo več dolgo.

Vstala je s svojega sedeca in pomignila Galimandu, naj tudi vstane.

— Vzdigniva jo, — je dejala, — in jo prenesiva v budoar.

Nato pa je dostavila z nepopisnim smehljajem:

— Bolje bo, da spi tamkaj to ljubko dete.

— Res je! — je dejal Leonida in je tako veselo in krepko udaril s kozarcem po mizi, da se je kozarec razletel na pet, šest kosov.

(Dalle.)

PODLISTEK

GREŠNICE.

Roman. — Francoski pisatelj Xavier de Montépia

Prihodnji dan je uboga gospa zastavila svoj lišp in dala je potem dvanaestitoč francov Justinu za ono usodno pisemce, ki bi jo bilo moglo uničiti. Teh dvanaestitoč francov je tvorilo potem temeljni kamen, na katerega je Brankadorka zgradila stavbo svoje sreče.

To je bil oni gniljivi dogodek, ki ga je sovodnica pripovedovala svojima gostoma in ki sta ga le-ta poslušala z največjim zanimanjem in občudovanjem.

Rekli smo, da jo je slučajen pogled na Leontino prekinil v njeni pripovedi.

— Pogledite, pogledite vendar! — je vzkliknila, — pogledite jo vendar!... Ali sta kedaj že videla kaj lepšega?

— Aj da! — je odgovoril Galimand, — res je tako, lepo dekletce, skoraj bi rekel, da je nekoliko podobna moji Pamel.

— Molčite vendar o svoji Pamel, oče Galimand! — je rekla sovodnica živahno.

Po vsem tem prihaja polkovnik Immanuel do zaključka, da bi bilo prenašanje, ako bi računali na splošno indijsko ustajanje. To pa ne izključuje, da ne bi na tem ali onem kraju lokalno omejene ustaje delale Angležem zadrege, kar bi na vsojavanje Anglije že nekoliko delovalo, nikakor pa ne odločilno.

Rmena nevarnost.

Edina svetla točka na mračnem obzorju sveta je Kitajska, stari slavni Kitaj, dežela naroda filozofov, globokih mislecev in velikih pesnikov. Noben narod na svetu ne zasluži imena mislecev in pesnikov, razen kitajskega, ki se je odredel vaji do moči, da more porabiti ure svojega bitja za svoje življenje. Mi vsi v Evropi smo sužnji hitenja, mehanizacije in mahinazije življenja. Živimo, a ne vemo, da smo živeli, trpimo in veselimo se, ali od trpljenja in veselja nam ne ostaja dragocena slika v refleksiji, v kateri bi mogli motriti brez skrbi in neprijetnih misli, ki bi nam napravile smrt sladko, kadar bi se kakor zadnja senca življenja izgubljala na lahko iz našega čustvovanja.

V Kitaju ni imperijalizma, ni militarizma, in sploh nikakega izuma, in ako bi jih imeli, rabili bi za njih 3000 let staro besedo čiste kitajske korenike. Mandarin se globoko klanja sinu modrega neba, namestnik se globoko klanja mandarinu, učenjak se globoko klanja namestniku, a človek se klanja človeku prepoznajo in z največjim spoštovanjem, in to je edina dolžnost, ki jo nalaga vest v kulturi izkušnemu narodu in prestopke proti temu spoštovanju uverjenju ubija grešnika brez smrtnih kazni. Je nekaterih stvari v svetu, ki bi jih ne mogel storiti niti največji zločinec, in ako bi jih storil, bi bil živ mrtvec. Ali pa je huje kazni, nego je ta, da vzgojiš človeka, ki, pregrešivši se, ubija svojo dušo in je justifikiran za vse svoje življenje?

In ta narod ne stremi po organizaciji. Z organizacijo bi si pridobil dnevno sveže jaje in svojemu psu vrtnico z bakreno medaljo, ali za to bi žrtvoval svobodo umetniške duše in svežost misli neobrazovane. Kajti vredneja je osebnost nepismenega človeka, nego li suženjska naobrazenost evropske civilizacije; in nevednost, neodvisna od sporočila, je vrednejša od splošno priznane ideje urejene človeške družbe, ki jo vsak nosi kot opeko na svojih plečih, da-si ni nikdar nameraval zidati si hiše.

Kitaj si bo sedaj volil cesarja. Genijalni Jungškaj čaka, da prevzame cesarsko čast, tistega časa, ko bo narodu vseeno ali ima cesarja, ali dosmrtnega predsednika. In Juanškaj čaka z velikim svojim taktom, da pride tisti čas, ko si položi na glavo cesarsko krono. Ali to se zgodi šele tedaj, ko se narod toliko sprijazni s to mislijo, da mu ne bo motila ne žalosti ne veselja — kajti v Kitaju ni pristojno, ako vznemirja bližnjega in mu kvartir živez z radostjo ali žalostjo — in ko bo vsak Kitajec govoril s tisto hladnokrvnostjo, kakor tedaj, ko pravi: pred desetimi leti je šel svet deset let manje.

Ob takih razmerah je jasno, da je čut kitajskega državnika prefin in način življenja prepremljen in preračunan, da bi mogla Evropa razumeti izzvit Kitaja. Na drugi strani je resnica, da bi imel Juanškaj več obzirnosti do zadnjega Kitajca, negoli do Evrope. In vendar bi bila njegova obzirnost prevelika, da bi on hotel izzviti vojno. Treba bo torej še dolgotrajnih provokacij Evrope, predno postane rmena nevarnost zares resna. Ali tedaj bo to pomenjalo prenovljenje Evrope in stari učitelj Kitaj se bo selil v naše dežele in nas bo učil in sicer živeti, recimo brez.... Evrope!

Aprovizacijske stvari.

Razdeljevanje olja. Z ozirom na to, da je bilo povpraševanje po olju v preteklem tednu veliko večje nego v prejšnjih tednih in kakor se je pričakovalo in ker je vsled tega po razpoddajalnicah zmanjkalo olja, tako da so mnogi morali oditi praznih rok, je aprovizacijska komisija odredila, da se podaljša rok za nakupovanje olja na podlagi že izdanih izkaznic, tako da se bo na podlagi teh izkaznic dobivalo olje tudi še v ponedeljek, 6. t. m. Ta dan se bo prodajalo o je samo v sledečih prodajalnicah: Cappellani, Barriera vecchia, Gortan, ulica Poste, Olivo, ulica Sanità in Marich, ulica Giulia, in sicer od 2 popoldne dalje.

Domneve vesti.

Grozne pečke za izdelovanje olja. C. kr. namestništveni svetnik razglasa: Kakor javlja avstrijsko akcijsko društvo za dobavo olja in masti na Dunaju I. Stubenring 8 in 10, se je s poskusi ustanovilo, da se tudi iz žit plesnivih ali črnih tropin s preraščanjem morejo izločiti grozde pečke, ki popolnoma odgovarjajo zahtevam ter se bodo sprejemale brez prigovora. Ker pa je razširjeno mnenje, da plesnive ali črne tropine niso podvržene zaplenbi, se izrečno naglašja, da je to naziranje krivo ter more lahko povzročiti kaznive prestopke zakonske odredbe z dne 14. oktobra 1915, drž. zak. št. 308, ki se kmalu raztegne tudi na Primorsko. Zaradi izrednega pomanjkanja masti in krnil je nujno potrebno, da se iz vseh množin tropin, tudi plesnivih in črnih, ki se še nahajajo kje, čimprej izločijo pečke.

Smrtna kosa. — V petek je umrl tu gospod Josip Kalin, brat tukajšnjega zasebnika, gospoda Frana Kalina. Poslednjemu izrekamo iskreno sožalje. (O tej priliki omenjamo, da je g. Fran Kalin med Sloveni redek zgled odličnosti in duha podjet-

nosti. Kakor trgovski pomočnik pri nekdanji širni znani tržaški tržnici Kastelcevi je bil odšel v tujino — na Francosko, kjer si je v teku 25 let s pridom, spretnostjo in vztrajnostjo pridobil lepo imetje, da more sedaj v miru preživljati svoja leta. Videl je velik del sedanjega francoskega in belgijskega bojišča. A v kljub tako dolgi odsotnosti si je moč ohranil ljubezen do svojega naroda.)

Solski semenj. Kakor se je poročalo že včeraj, bo semenj tudi danes, v nedeljo, pristopen občinstvu od 10 popoldne pa do večera. Občinstvu bo na razpolago tudi buffet. Razstavljenih je še več šolskih del, ki so po svoji izdelbi pobudila splošno zanimanje občinstva. Posebno pa se še opozarja na nekatera dela umetnikov, tako prav posebej na slike slikarjev Senciga, Torrellija, Ballarina, Winnila, Francoviga, Zolje, Hessa, Wostryja, Lonze, Nidije, Lonza, Cortiva, Brennelechnerja, Mora in Lanasa. Poleg teh lepih slik, ki so zelo primerne za božična darila in bi se ob drugi priliki pač ne mogle dobiti po tako nizkih cenah, so razstavljeni še manjša dela umetniškega rokodelstva, ki so vredna pozornosti že zato, ker tako lepo kažejo sodelovanje mladine z umetnostjo. So to skatljice, okviri za fotografije in slike, deloma v pergamentu, potem dela iz mramorja, lepe lesene kasete itd. Zelo razveseljivo je, da so se umetniki tako vrolo udeleževali skupnega dela in tako visoko cenili dela učencev, da so brez pridržka razstavili svoja dela poleg njihovih.

Vhod na semenj je v ul. sv. Frančiška Asiškega št. 5, izhod pa v ulico Stadion. Testenine aprovizacijske komisije. Pišejo nam: Pred kratkim je Vaš cenjeni list priobčil pritožbo proti podražitvi kave, ki se prodaja na prodajališčih aprovizacijske komisije. Prav tako kakor kava, se prodajajo tudi testenine z vse prevelikim dobičkom. Testenine, kakor jih prodaja aprovizacijska komisija, se delajo iz takojimenovane »moke za kuhinjo«, ki se prodaja na drobno po 68 vinarjev kilogram, a jo dobivajo trgovci, ki tudi prodajajo blago aprovizacijske komisije, po 64 K kvintal. Za izdelovanje testenin se plača od 15 do 20 K za kvintal moka. Testeninarji se ponujajo za tako plačilo, če se jim le izroči moka, in testenine se dobe potem že po lepo zavite po pol kilograma zavojček. Računajmo torej: kvintal moka 64 K, izdelava testenin 20 K, skupaj torej kvintal testenin 84 K, ali kilogram 84 vinarjev. Aprovizacijska komisija pa prodaja testenine po K 132 kilogram, torej z dobičkom najmanj 48 vinarjev pri kilogramu, ali 36 odstotki. Mislim, da je tak dobiček pri taki instituciji in v takih časih, kot so sedanj, pač nekoliko prevelik!

Pripominjam tudi, da trgovci, ki prodajajo blago aprovizacijske komisije, za ta teden niti v soboto še niso dobili kurne moka, ki bi jo bili morali dobiti že v ponedeljek. In to v sedanjih časih! »Hrvatskemu listu« v Puli pišejo iz Tinjana: »Naša župnija šteje do 2000 prebivalcev, med katerimi je večjevino 100 Italijanov. Do leta 1914 je bila v Tinjanu trirazredna hrvaška šola, v kateri se je italijanski jezik poučeval po dvakrat na teden. Bilo je torej vse v redu. Ali, čim je postal župan človek italijanskega mišljenja, se je začelo delati za italijansko šolo in nekoliko zlepa in v nekoliko zgrda so dobili 40 otrok in italijanska šola se je odprla. V prvi razred je vpisanih 33 otrok, a le trije znajo za slo italijanski, vsi drugi pa — nič. Od teh 33 otrok jih ni niti 10, ki bi bili dolžni obiskovati šolo, ker imajo 3—5 let.« Nadaljni odstavek je cenzura zasegla. »Hrvatski list« zaključuje: »Ali ne veste, da so vaši bratje Hrvatje danes prvi branitelji države na Soči? Bodite Hrvatje in pošiljajte svoje otroke v hrvaško šolo!«

V sedanjih časih, pa kaj takega! Človeku je težko verjeti v tak pojav narodne nezavednosti. V župniji, kjer je, da ali ne, 100 Italijanov — koliko more biti potem za 100 obveznih otrok?! — pa imajo italijansko šolo, v katero očitno zahajajo Hrvatje!

Iz mestne ubožnice nam sporočajo: Mi stari revčki, ki nam je bila usoda tako nemila, da smo na svojo starost morali iskati zavetja v mestni ubožnici, smo se prav iz srca veselili 2. dne decembra, cesarjevega dne, ker smo pričakovali, da vsaj na tak velik praznik dobimo nekoliko boljše hrano, kajti danzadnem trdi ječmen in fižol je za nas stare ljudi res nekoliko prehuda. Še bolj smo se pa veselili, ko smo izvedeli, da je dobila ubožnica 500 K za zboljšanje hrane ta dan. In kaj smo dobili? Kakor ponavadi zjutraj, opoldne in zvečer vsak svoj kosček kruha, kakor se ga dobi po gostilnah za dva krajcarja, opoldne pa namesto običajnega ječmena in fižola voden riž in četrt vina. To je bilo vse. Mislimo pač, da bi se bilo z onimi 500 K, če so jih res dobili, pač dalo kaj drugega napraviti za nas stare ubožke, da bi bili vsaj po tem vedeli, da je bil tisti dan cesarjev dan. Pa menda vendar ne delajo tako z nami zato, ker smo sedaj ostali v mestni ubožnici povečini Sloven-

ci, ki smo pa ravno tako tržaški občinarji, kakor vsi drugi, za katere je ustanovljena mestna ubožnica. Naj bi le gospodje, ki imajo nadzorstvo nad mestno ubožnico, povprašali pri nas revežih, kako se nam godi, pa bi jim povedali marsikaj, kar nas teži.

O sedanji kalamiteti s plinom. Prejeli smo: Namesto da se bo kaznovalo naše gospodinjice — odvzemši jim možnost kuhanja na plinu —, naj bi se poseglo po nekem drugem sredstvu v svrhu štedenja s plinom. Moje mnenje je namreč takole: Razni trgovci držijo svoje trgovine odprte do 7. in tudi do 8. ure zvečer. Tratijo čas in razsvetljavo, ne da bi prejeli niti vinarja. In reči morem z vsjo gotovostjo, da bi bila velika večina njih zadovoljna, ako bi se trgovine zapirale — brez vsake škode za njih — ob nastopu mraka. Toda stvar je taka, da nihče noče biti prvi, ki bi sprožil to idejo. Nu, oglašam se jaz kot star trgovec — torej kompetenten v stvari — s predlogom, naj se vse prodajalne zapirajo ob 5. uri popoldne, kakor to delajo že nekatere trgovine. Tako se prihrani velike množine plina, ki se konsumira od 5 do 8 ure z razsvetljavo prodajalnic in magazinov. Ta plin naj bi se prepusil našim gospodinjicam in kuharicam, kar bi jih rešilo iz velike zadrege, v katero jih je spravila znana odredba plinarne, ki jim je odvzela plin za kuhanje. In oddahnil bi se tudi mi moški, ker bi nam ne trebalo več poslušati njihovega večnega tarnanja in pritoževanja radi ponanjanja oglja in njegovih visokih cen, radi slabega funkcioniranja štedilnikov itd. In da tudi občinstvo ne bi bilo proti zapiranju prodajalnic ob gori označeni uri, priča že naglašeno, da v večerni urah itak le malokdo kupuje v prodajalnah. Zelo hvaležen bi vam bil, ako bi priobčili ta moj nasvet.

Ustavljen je promet z zasebnimi poštnimi zaviti k vojnemu poštnemu uradu 150 (stopetdeset).

Ali sta Trst in Reka italijanski mesti? Nadovezujejo na našo nedavno tozadevno notico piše »Hrvatska Obrana« povsem pravilno: Trst ne bi mogel imeti vnanjeja italijanskega lica, ako ne bi podpirali Italijanov tamošnji Nemci in morda tudi del Slovencev. Na tej podlagi je tudi Reka proglašena za italijansko mesto. Seveda, če Hrvatje, ki tvorijo na Reki daleč pretežno večino prebivalstva, dopuščajo, da nekoliko italijanskih someščanov daje mestu italijansko označje, potem ni čudno, da se svet tako vara o narodnem značaju mesta.

Nagrajeni gasilci. Dne 2. decembra, o priliki obletnice, ko je naš cesar zasedel slavni habsburški prestol, se je vršila na glavni gasilski postaji običajna vsakoletna slavnostna razdelitev nagrad, izvrzajočih iz ustanove »Azienda assicuratrice« (Zavarovalno podjetje). Nagrade je razdelil vzpričo zastopnika ustanovne družbe, gospoda Karla Hermeta, gospod asessor referent dr. Saversich. Nagrade so bile podeljene postajenačelniku g. Josipu Turku, podpostajenačelniku g. Edvardu Poršonu ter gasilcem Antonu Romano in Ivanu Porščicu.

Na korist ženske podružnice CMD se ponovi na praznik, v sredo, 8. decembra ob 5 popoldne slavnostna preditev v proslavo 67 letnice Nj. Veličanstva cesarja Franca Jozefa I. Z ozirom na krasni uspeh in dobri namen prireditve je pričakovati največje udeležbe. Cene iste kakor zadnjič in so sedeži v predprodaji pri vratarici Narodnega doma.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša: pristojbina znaša 40 stotink.

M. Gál se je preselil v ulico S. Sebastiano št. 2. Specializirana gumijevih in higijeničnih predmetov. Ceniki zastojni. 587

Fotograf Anton Jeršek posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 2436

Velika zaloga papirja za cvitke, papirnatih vrečic, lastne tovarne, Valčki raznih barv in velikosti Cene zmerno. — Gastone Dollinar Trst, Via dei Gelai 18. 434

Šivilja izdeluje obleke po K 10, bluze od K 8 naprej. Naslov pri Ins. odd. Ed. 603

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenca
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvladovati se boleznin, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom, bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vdružljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vsemom na splošni počutek.

Dr. HORVATH
TRST, Via Carintia 39
Specialist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI
ŠIBKOST in NERVOZNOST
za BOLEZNI v NOGAH in SKLEPIH.
Sprajema od 10 - 1 pop. in 4 - 7 zveta.
ob nedeljah od 10 - 1.

Ponujam svojim odjemalcem in p. t. trgovcem na Krasu in v Istri

takoj

1 vagon pšeničnih biškotov

„Turul“

v novih zabojih od 60 in 30 kartonov, kakor tudi drugo blago.

Ljudevit Ungar

Trst

ulica Carintia 23.

NOVO POGREBNO PODJETJE - TRST

CORSO 47 (pri trgu della Legna) Telefon 10-02).

Prevoz mrtličev v tu- in inozemstvo. Vrši vsakovrstne pogrebe z najnovejšo moderno opremo. Zaloga vseh mrtličskih predmetov. - Kočna inšpekcija v lastnih prostorih zaloge, ulica Tessa št. 31. Telefon 14-02.

Zastopstva s prodajo mrtličskih predmetov: Na Opčinah, v Nabrežini pri Orchu (Noghere) - Točna postrežba. Cene zmerno.

Podjetnik in upravitelj H. STIBIEL.

Izvršuje vsa pismena naročila točno in rapidno

KNJIGARNA J. ŠTOKA PAPIRNICARNA

v Trstu ulica Molino piccolo 19 (tik kavarnu Nuova York)

ima v zalogi slovenske in tujejezične, leposlovne, strokovne, znanstvene in šolske knjige, vsakovrstne slovnice in besednjake najrazličnejših jezikov. — Ima v veliki izbiri zemljevide vseh bojišč, veliko zalogo razglednic: tržske po 3 K, pokrajinske po 3 K, vojne po 4 K sto komadov. Velika izbira: reproducijskih razglednic najslavnejših umetnikov; vseh vrst pismenega papirja v mapah in kasetah od priprave do najkrajnjega, najrazličnejše nožice, trgovske knjige, svitnike, peresa itd. ter pisar, in šolske potrebšnice. Prodaja elektr. svetiljke, baterije, vsakovrstne igralne karte: sligarni papirček „Excelsior“ po K 2.75, „Abadie“ po K 6.30 skatilo. Priskrbuje najrazličnejša tiskarska dela, uradne, pisar., trgov.; tiskovine, vizitke, kuverte s firmo, cenike, napise itd. Sprejema inšerate, zahvale, osmrtnice itd. Izvršuje vsakovrstne okvirje za slike in fotografije, štampilje in vezanje knjig.

Se najlepše priporoča vsem pisarnam in uradam v mestu in na deželi

J. ŠTOKA

knjigarna in papirnica Trst, ul. Molino piccolo 19.

Izvršuje vsa pismena naročila točno in rapidno

Podružnica ljubljanske kreditne banke

v Trstu, ulica Caserma šte. 11

:: je pričela v Trstu zopet poslovati. ::

Izvršuje vse bančne posle.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje

po 4%

Priporoča srečke V. avstrijske razredne loterije

katerih zrebanje se vrši za I. razred 14. in 16. decembra t. l.

Uradne ure od 9 popoldne do 1 popoldne.

„KRONPRINZ“

Idealna, elegantna in higijenična peč bodečnosti, brez napeljav, nadležnega nošenja drvi in oglja, brez pepela, dima, saj, zastrupljenja s plinom, brez nevarnosti eksplozije. — Nekak okrogli petrolejski palinik.

V vsakem prostoru Vašega stanovanja, urada, bolnišni sobi itd. zdrava gorkota, v najkrajšem času največje količine, ukusnejše nego na vsakem drugem ognjišču. 70% prihranka na gorivu. Pri „Rdečem križu“ v vojaških stavebnih oddelkih, bolniških vlakih, bolnicah v dunajskem stavbnem oddelku, c. kr. zrakoplovem oddelku, vojašnicah, zdraviliščih in gospodinjstvih vpejana. — Od K 19.40 naprej. — Menjava in poprava vseh zistemov. Cenik in reference pošilja Tovarna E. B. Kimping Dunaj VII Kaiserstrasse 65.

Glede podaljšanja desetletnih grobov. Mestni magistrat naznaja, da se moreje desetletne pogodbe za grobove, sklenjene l. 1905., podaljšati najkasneje 31. marca l. 1916. Ko preide ta rok, bodo ostali nepodaljšani grobovi na razpolago občini. — Imenik dotičnih prostorov v 10letnem zakupu, ki sedaj zapadejo, je na vpogled v pisarni V sekcije na mestnem magistratu in pri pokopališčnem nadzorstvu (inspektoratu) pri Sv. Ani. — Mestni magistrat. Dne 1. decembra 1915.

Mislino na bodočnost! — Dunajska »Neue Freie Presse« je priobčila te dni članek, ki je vzbudil veliko pozornost v političnem svetu. Govoril je namreč o pripravah za reševanje notranjih razmer v monarhiji po vojni. To bodi v memenu tudi Slovencem in njihovim vodilnim politikom. Tudi mi se moramo pripravljati za bodočnost, ako nečemo, da nas dogodki ne zalote nepripravljene in da ne zamudimo velikih trenutkov v škodo, ki bi se morda ne dala več popraviti. Čeprav živimo v izjemnih razmerah, v katerih mora politično življenje in delovanje mirovati, vendar ne smemo pozabljati skrbeti za bodočnost. Naši voditelji naj na primer nih sestankih pretresajo potrebe naroda in naj iščejo sredstev in načina, kako zaceliti rane, materialne in etične, ki nam jih je vsem zadal sedanjí težki čas. S tem predmetom se bavi tudi pulski »Hrvatski list« in piše med drugim: »Možemo naglasiti, da posebno mi Hrvatje in Slovenci na jugu, ki smo državotvoren in državo podpirajoč živeli, zaslužujemo popolno zaupanje, ker jamčimo s svojim delom, da bomo vsikdar najodločnejše pobijali vse tisto, kar bi bilo v nasprotju s zakonitimi in svetimimi našimi težnjami po samostojnem življenju v monarhiji v skladu z njenimi narodi. Hočemo delati za obče dobro monarhije, ker se izpostavljamo zanjo številni naši junaki, toda pričakujemo, da dobimo za to tudi stvarna priznanja, ki bodo dokazovala, da pravica ni izumrla.« in da bo po sedanjih težkih izkušnjah še kaj odločnejši in naklonjenega razpoloženja naprmi vsem, pa tudi hrvatskemu in slovenskemu narodu, tej zvesti in neomajni straži na jugu monarhije!

Vodstvo otroškega vrta na Vrdeci vabi na Miklavžev večer, katerega priredi danes, 5. t. m. ob 4 in pol popoldne v prostorih »Gospodarskega društva« na Vrdeci. Spored je sledeči: S. Gregorčič »Soči«, deklamacija. 2. J. Štaka: »Mutasti muzikanti«, igra. 3. Barba. 4. Nastop Miklavža. — Vstopnina za odrasle 30 vinarjev, sedeži 10 vinarjev. Ker je čisti dobiček namenjen za obdaritev naših malčkov, se vodstvo nada, da obilne udeležbe.

Podružnica C. M. D. v Rojanu priredi danes popoldne ob 4 v prostorih konsumnega društva pri cerkvi Miklavžev večer, na katerem nastopi sv. Miklavž s svojim sijajnim spremstvom. Pride pa zato, da vidi in sliši, kaj in koliko so se pridni otroci naučili v družbinem otroškem vrtcu, pod vodstvom gospe vrtnarice Resove. Če pride sv. Miklavž z nebes pa tja v Rojan, torej tako neizmerno daleč, koliko lažje pridejo ljubitelji naših malčkov, ki imajo le malo korakov do konsumnega društva. Pridite torej, da se povesele nad marljivostjo in zvonikovi glasovi, ki vam bodo hvaležno doneli nasproti iz nežnih otroških ustec! Po nastopu naših malčkov bo razdelitev darov.

Omejitve izdelovanja piva. V interesu zaloga tečenja se je že opetovano potom naredb odredila omejitev produkcije piva, vsikdar za večmesečno dobo. Ta omejitev se je bila za meseca septembra in decembra 1915. določila v smislu, da ni smeti izdelati več nego 90 odstotkov povprečne produkcije v istih mesecih obratnih let 1911—1912 in 1912—1913. Po sedanjem stanju je na ječmen, oziroma množina sladu, ki se more staviti avstrijski pivovarski industriji na razpolago za letošnje obratno leto, mnogo manjša, nego je potrebno za izdelavo 1/10 normalne produkcije. Veliko neugodnejši položaj, v katerem se avstrijska pivovarska industrija nahaja napram ogrski pivovarski industriji, mnogo bogateje preskrbljeni z ječmenom, se sicer po malem delu vzdržava s tem, da je avstrijski pivovarski industriji dopuščena poraba omejene množine sladkorja kot nadomestilo za slad. Vzlic temu je nadaljnja omejitev produkcije piva, nego je bila odredjena doslej, neizogibna. V smislu odredbe ministerialna naredba, za sedaj za mesec december 1915 do vseheta marca 1916, da ni smeti izdelovati več, nego 55% normalne produkcije in da se oddaja pivovarskih pravic, ki jih posamezne pivovarne niso izkoriščale, sme vršiti le v omejenem obsegu. Za pivovarne srednje in najmanjega obratnega obsega je meja nekoliko potegnjena preko meje dopustne produkcije. Te pivovarne morejo namreč dosežati 60, oziroma 65% svoje normalne produkcije.

Za vse otroke iz Rocola pride Miklavž danes, v nedeljo, ob 3 popoldne v otroški vrt, kamor naj se tudi pošiljajo darovi.

Danes ob 3 popoldne priredi šentjakobska podružnica CMD v dvorani »Delavskega konsumnega društva« svoj običajni Miklavžev večer. Kakor smo izvedeli, pripelje letos sv. Miklavž s seboj tudi sv. Antona puščavnika. Spored je zelo zanimiv. Petje, deklamacije, prizori. Na glasovir bosta igrala gospoda Laha. Vstop prost. Darovi za gojence otroškega vrta naj se pošiljajo v otroški vrt, za druge osebe naj se pa izroče ge. Rozi Pečarjevi v »Delavskem konsumnem društvu«. Šentjakobčan in drugi prijatelji podružnice, pridite na ta Miklavžev večer.

Miklavžev večer. Svetoivanska podružnica CMD priredi slovenskim otrokom Miklavžev večer. Na sporedu je Gregorčičeva

»Soči«, Štokova »Boj za dom« in razno drugo. Ker že dolgo časa ni bilo nobene prireditve, se odbor nada, da obilne udeležbe. Vstop prost. Darovi naj se prinesejo v otroški vrt, kamor naj se tudi pošiljajo darovi.

Umrli so:

Prijavljeni dne 4. t. m. na mestnem fidikatu: Cadorini Ernest, 67 let, ul. dei Capitelli št. 5; Kalia Josip, 68 let, ul. della Orologio št. 4; Buimar Amalia, 45 let, Škorklja št. 24; Fei Ana, 85 let, ul. Malcanton št. 12; Janic Katarina, 71 let, ul. delle Acque št. 6; Merchion Scollino, 70 mesecev, ul. dei Picardi št. 30; Premudo German, 66 let, ul. della Concordia št. 5; Bergo Ana, 79 let, ul. della Barriera vecchia št. 10; Filipi Marija, 28 let, Sv. Mar. Magdalena sp. št. 96; Čibrik Ana, 87 let, ul. Risotto št. 5; Makur Doroteja iz neke bolnišnice v Gorici; Tomšič Fran, 65 let, iz neke bolnišnice v Gorici; Bulfon Elvira, 67 let, iz neke bolnišnice v Gorici; Vram Kuggero, 63 let, ul. della Madonna št. 34; Drocher Heitor, 24 dni, Čarola zg. št. 98.

V mestni bolnišnici dne 3. t. m.: Levec Ana, 84 let; Legisa Ivan, 90 let; Čeh Marija; 78 let; Kalc Anton, 77 let; Berti Nedeljko, 56 let; Štaku Ernestina, 22 let; Vasiljkovič Mihael, 41 let.

Darovi.

Rodbina Gregorčič-Sorn daruje v spomin hrabro smrti na srbskim bojišču padlega sina in svaka g. Josipa Gregorčiča podružnici CMD pri Sv. Jakobu 10 K, podružnici CMD pri sv. Mar. Magd. zgoraj 10 K in za sirote na bojišču padlih vojakov 10 K. — Skupaj 30 K, kateri znesek hrani vloga T. P. H.

J. Štaka je nabral pred nekaj dnevi med dobrimi in mirnimi ljudmi za CMD K 46. — Denar hrani nabiralca.

Za božično so darovali na polo guč. Stano Pertotove: Rojančan 1 K, Ivanka Mikolič iz Rojana 2 K, v. Hrabanek 2 K, F. Storgar 2 K, N. N. 40 via, Albin Anžič 2 K, Eleonora Pjerotič 2 K, Mirko Poljšak, Šmarje 2 K, dr. Egon Stari 2 K, Danilo Kordan 5 K, Adela Košuta, Rojan 5 K, dr. van Rismondo 2 K, dr. Miroslav Kvočič 5 K, Marija Zerovec 2 K.

Za božično podružnici CMD v Rojanu so darovali nadalje na polo gospe Pavle Gržinove: 5 K Premur; 4 K Gregorčič Fran; 3 K Jakob Bole; po 2 K: Slovenec Barkovljan 108, Klavara Roza; po 1 K: Hudevar Franc, Josip Turk, Dragotin Bandel, Piščanc Niko, Anton Bremic, Belja, Puhar; 40 vin. Može; 20 vin. Cotič. — Na polo gosp. Matije Lavrenčiča; K 1640 vesela družba; po 2 K: Vuga, Franc, Burger, Fr. Matejčič, dr. Čermak, dr. B., dr. Mat. Pretner, dr. Rybář, Albin Anžič, Anton Klun iz Gorice, dr. Slavik, G. Premur; po 1 K: Dekleva, Jeglič, Volk, Marija Reber, dr. Wilfan, A. Kutin, dr. Pirjevec, dr. Strnad, Kovacic, Vek. Stapanič, K. Iar, Pinter, Vinšek, N. N., Candelini, Waschtč, Kalin, Cotič, Bartol, Gorup, Cila, Dimnik, dr. Ciković, Goljčevič, Furlani. — Srčna hvala!

XXXII. izkaz darov za okrepčevalnico na Krasu, došlih c. kr. namestništvu predsedstvu: Zbirka občinskega tajnika Armida Basileca v Izoli, in sicer: Arnoldo Basileco K 20, Rudolf de Maurizio K 5, Anton Degrassi K 8, Kristof Ulegrini K 3, dr. Josip Corradini K 10, August Brischweiler K 20, J. Carboncini Jakob Bologna, Ivan Felluga, Ivan Bologna, Schifflin, Jo. ip. Dagri, A. J. Chieco, Don. Vascotto, Nikolaj Cheller, Iv. Vascotto, vsak po 2 K skupaj K 29, občina Izola K 20, Bazilich K 10, Josip Mares K 10, N. N. K 10, učitelj ki zbor K 19, Filip Raza K 6, Anton Pegan K 6, Ivan Degrassi, Anton Rave, Ivan Benvenuti, vsak po 1 K, skupaj K 3. — Skupaj K 59. — Doslej izkazanih K 19.039.91. — Celotna svota K 19.198.92.

Darovi, došli ces. komisariju, Henrik Pregel K 150 za avstrijski Rdeči križ in K 100 za »vojaški dan«; (tvrka Ed. Handegger & C. povodom 2. decembra K 50 za »vojaški sejem«; Ivan Klun K 100 za vojaške na bojišču in K 20 za bolgarski Rdeči križ; tvrka bratje Penna K 25 za »vojaški dan«, K 25 za v korist vdovinskemu in sirotinskemu skladu, K 25 v korist sklada za brezposelne in K 50 za bolgarski Rdeči križ; povodom 67-letnice vladanja našega cesarja A. G. K 20 za vojaške na bojišču, K 10 za bolgarski Rdeči križ in K 10 za Rdeči polumeseč; Josipina Fidler pl. Isarborna K 10 za »vojaški sejem«; Ivanka Giorzuli v Opčin K 25 za »vojaški dan«; inž. Domenik Pulgher K 10 za božične darove vojakom na bojišču; Emil Müller K 25 za »vojaški dan« in K 25 za bolgarski Rdeči križ; vodstvo deklisne ljudske šole »Nadvojvodinja Stefanija« (čola sester benediktin) K 1376, zbranih med učenkami za vojaške na bojišču; povodom 67 letnice vladanja Njega Velicanstva ce-aria učitelj-sko-osebje mestne ljudske šole v ulici Paolo Veronese K 35 za vojaške na bojišču; Marija vdova Hochwind K 10 za »vojaški dan«; Alojzij Lorchschneider K 50 za vojaške na bojišču in K 50 za ranjene vojaške, nahajajoče se v vojnih lazareti na Krasu; Karl Gergič K 10 za vojaške na bojišču; Karl Martinovich in sin K 20 za božične darove vojakom na bojišču in K 20 v korist zdravniške postaje; tvrka Mihael Truden

K 50 v korist vdovinskemu in sirotinskemu skladu, K 50 za ranjene vojaške v vojnih lazareti na Krasu, K 50 za božične darove našim vojakom na jugozapadni fronti in K 50 za »vojaški dan«. Povodom 67letnice vladanja Njegovega Velicanstva cesarja so došli ces. komisariju »deci« nadaljnj darovi: As-oziazione Operaia Tristina« 100 v korist družinam vojakov na bojišču; upravni odbor ljudske kuhinje K 50 v korist sklada za brezposelne; lekarna »Piccola« 100 za božične darove vojakom na bojišču; tvrka G. Stanich K 30 v isti namen; Aristid Caracaris K 50 za »vojaški sejem«; učiteljsko osebje italijanske ljudske šole na Vrdeci K 10 za vojaške na bojišču; Linda in kom. dr. Scipion pl. Sandrinelli K 60 za »vojaški sejem«; omizje društva »Sudmark« v restavraciji »Alla Città di Francoforte« K 20 za »vojaški dan«; odve nik dr. Matija Pretner K 50 v korist vdovinskemu in sirotinskemu skladu, K 20 za »vojaški dan« in K 40 v korist beguncem s Primorskega; tvrka Nasledniki Petra Tavalot K 25 za vojaške na bojišču; odvetaur dr. Georgiadis in soproga K 50 za »vojaški dan«; Jadranka banka K 100 za »vojaški dan«; Lorenc Gonano K 10 v korist vdovinskemu in sirotinskemu skladu; družina Girolam Demarehi K 6 za vojaške na bojišču; podružnica banke »Union« K 150 za »vojaški sejem«; baron Fortunat pl. Vivante in soproga K 100 v isti namen; Anton Rastelli K 25 damskemu odboru za vojaške na bojišču povodom »solskega sejma«. Uradniki tržaške ojarne so poslali K 100/30 v korist avstrijskega Rdečega križa (XIV. prispevek)

Izpred sodišča.

Lačen je bil.

17letni Suć Jurij, iz Postire v Dalmaciji doma, je hodil po Trstu brez dela in cvenka. Prišedši pred pekarno Franciške Kovacvič v ulici Boccaccio, je videl, kako so razkladali iz zaboja kruhi. »Zakaj bi prodajal dolg čas lačen in teptal tržaški tlak brez cvenka v žepu«, si je mislil Jurij. Ogleдал se je na levo in desno. Pri zaboji ni bilo nikogar in — smuk en križič pod pazduho ter hajd v dir. A glej smolo! Oko moža postavte pa je videlo to: Jurčeka so ujeli, odvzeli mu kruh, izročili gosposdini križič, njega pa v hotel Coroneo.

Pri razpravi, ki se je vršila v zaporih, je Jurij priznal in jokaje povedal, da je bil brez denarja in da je bil lačen. Iskal da je dela, a ga ni našel.

Sodnik ga je milostno sodil in mu prisodil samo 24 ur zapor, kar je Jurčeka tudi sprejel.

Ivan Krže

Trst, Piazza S. Giovanni 1
Zaloga kabinjskih in kletarskih potrebščin
sila od lesa in plekanja, blagov vrt, števov in krd, redčkov, lopat, robat, sit in basovostnih bodov, jarnjav in metel ter mnogo drugih v to stroho
sposobnih predstov.
svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, smelje, smulje, kosarje ali cinka, nadalje posameznorje, kletke itd. Za gostilničarje, pipe, kroglje, senilje in steklene posode za vino.

Emilia Ceregato
Trst Campo S. Giacomo 2
Priporoča cenjen. občinstvu svojo
trgovino pisarniških in
šolskih potrebščin

Prodaja razglednic in igrač vseh vrst.
Prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

Baker, med
in druge kovine
ter železine kupuje po
najvišjih cenah
M. Scabar
Trst, ul. del Toro 4.

PRIPOROČLJIVE TVRDE

Ivan Bidovec večletni vodja trgovine Kat. ud. Mulej naznaja cenj. občinstvu, da je odprl svojo lastno trgovino jestvin n kolonijalnega blaga v ul. Campanile 13 ter se toplo priporoča za obilen obisk. Cene zmerne. — P. strežba točna. 2206

A. Rieger Trst, via Torrente 30, I. n. Damska krojačnica. — Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Stara grška žganjarna odlikovana z zlato kolajno v Trstu, Via Cavana 5. Bogat izbor likerjev; grški in francoski konjak, kranjski brinjevec, grški slivovec in brski trojnovce in rum Cene nizke. Izber grenčice. — Slaščice in prepečenč. Grški mastic iz Šija. — Filijala na vogalu ul. del Teatro in ulice dell'Orologio. — Se priporoča Andrej Antonopulo. 436

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

se je preselil in ordinira sedaj
v Trstu, ul. Poste vecchie 12,
vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje.
UMETNI ZOBJE.

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Obšna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831

Zakladi za jamstvo dne 31. decembra 1914. K 480.984.656.23 Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1914: K 1.295.816.563. Plačana podvračila od leta 1881 do 31. decembra 1914 K 1.212.012.598.55.

S 1. januarjem 1907. je društvo uvelo za življenjski oddelek nove glavne pogoje police nadarjene največje kulantnosti.

Povdarjati je sledeče ugodnosti police:

I. Veljavni takoj od izdajanja:

a) brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vlogo, kadar mora zavarovavec vršiti vol. službo, ako je vpisan v polah črne vojske.
b) ako plača zavarovavec 1% od zavarovane svote, lahko obnovi polico, ki je izgubila veljavo vsled pomanjkljivosti plačevanja, samo da se plačevanje vrši v teku 6 mesecev po preteku roka.

II. Veljavni po preteku 6 mesecev od izdajanja:

a) zavarovavec more — ne da bi za to plačal posebno prenilje in brez vsake formalitete — potovati in bivati ne samo v celi Evropi, ampak tudi v katerikoli deželi tega sveta. (Svetovalne police). Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju, če pade zavarov. v dvoboju.

III. Veljavni po preteku enega leta po izdajni police:

a) zavarovavec se oprosti plačevanju za mešana zavarovanja v slučaju, da postane nesposoben za delo.

IV. Veljavni po preteku treh let od izdajanja:

a) Absolutna neizpodbitnost zavarovanja razun slučaju prevare.
b) Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovavec umrl vsled samomora, ali poskušene samomora.
c) Zavarovavec sme dvigniti posojila proti plačevanju 4 1/2 %.

Društvo sprejema zavarovanje tudi za

Življenje, požar, prevažanje in ulom.

IGNAZIO POTOCNIG TRST

ulica Riborgo šte. 28, vogal ul. Batcherie

Velika izbira moških in deških oblek. Črni in modri paletots. Ranglan, Ulster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kozuhovine. Velika izbira moških pletenic (maj). Rumene in modre obleke za delavce.

Izbira blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

Veliko skladišče klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask.

platna žepnih robce, moških nogovic itd.

K. Cvenkel Trst Corso 28

Cene zmerne. — Postrežba točna.

Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Hranilne vloge
sprejema od vsakega tudi če ni ud zadržaje, in jih obre-
4 1/2 % veče zneske po do-
staje po govoru. Trgovcem
otvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem.
Rentni davek plačuje zadruga sama.
Vlaga se lahko po eno krono.
Pošto-hranilnični račun 75.679. TELEFON 16-94.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
registrovana zadruga z neomejenim jamstvom
ulica S. Francesco šte. 2, I. nadst.

Posojila
daje na osebni kredit in na zastave
proti plačilu po dogovoru.
Uradne ure: vsak dan od 9 do 12
dopolodne in od 3 do 5 popoldne.
Priporoča male hranilne škrinje, ki
so posebno primerne za družine.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio šte. 5 (Lastno poslopje)

KUPEJE IN PRODAJA:
vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna
pisna, prioritetne, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago
ležeče v javnih skladiščih
SAFE - DEPOSITS. PROMESE.
Brzljavi: JADRANSKA.

MENJALNICA

VLOGE NA KNJIZICE
4 %
od dneva vloge do dneva vzlaga.
Rentni davek plačuje banka iz
svoje.
OBRESTOVANJE VLOG
na tekočem in širo-računu po
dogovoru.
URADNE URE: od 9 do 12, pop. in od 2, do 5 pop.

FILJALKE:
DUBROVNIK
KOTOR
LJ. BLJANA
METKOVIČ
OPATIJA
SPLIT
ŠIBENIK
ZADAR
AKREDITIVI, ČEKI IN NA-
KAZNICE VSA TU- IN
INOZEMSKA TRŽIŠČA.
Živahna zveza z AMERIKO.
REMBOURSNI KREDITI.
PRODAJA SREČK
RAZREDNE LOFTERJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje.
Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni
izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno.
STAVBNI KREDITI, REMBOURS-KREDITI
Krediti proti dokumentom ukrcanja.
BORZNA NAROČILA. INKASO.
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

ESKOMPT MENIC

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSOSILA DAJE
za vključbo 5 1/2 %
na menice po 6 %
na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru
ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE
sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po
4 1/2 %
Veče stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru.
Rentni davek plačuje zadruga sama. — Vlaga se lahko po eno krono. — ODDAJA
DOMAČE NABIRALNIKE (HRANILNE POSUČE).

registrovana zadruga z omejenim poročstvom
TRST - Piazza della Caserma šte. 2, I. nad. - TRST
(v lastni palači) vhod po glavnih stopnjicah.

Pošto-hranilnični račun 16.004. TELEFON št. 952
Ima varnostno celico (safe deposits) za shranje vrednost-
nih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma
varno proti plomu in požaru, urejeno po najpogostejšem načinu
ter jo oddaja strankam v najem po najnižjih cenah.
STANJE VLOG MAD 10 MILIJONOV KRON.
Uradne ure: od 9 do 12 dopold. in od 3 do 5 popold. Izpolnjuje se vsak delavnik ob uradnih urah